

حیات

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلکی یانده کی داڭره

استانبول بورسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده روسلی برشده
اداره خانمسی داڭلنده کی داڭره
تلفون : ۳۶۰۷

نسخه سی هربرده ۱۰ غرورده .

سنه لکی پوسته ایله ه لیرا .
(اجنی مملکتلر ایچین ه دولاز) .

ابونه و اعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آنقره مرکزدر .

حیات دایما حیات... دنیا راهلر حیات قانالم!...
- بیخه -

صافی : ۱۰

آنقره ، ۳ شباط ، ۱۹۲۷

۱ نجی جلد

مصاحبه

انقلابه قارشى وظیفه لر مز

شو صوک هفته لرده ، صنعتک و ادبیاتک ملی انقلابمه قارشى بورجلی اولدینی خدمتلردن ، تعقیب ایتمه سی لازم کمن استقامتدن اوزون اوزون بحث ایدیلدی . بوتون منور زمره نك انقلابه قارشى ایفاسیله مکلف اولدینی بر جوق وظیفه لر وارکن ، منحصر آ صنعتکارلر مزى تحطه ایتمک ، اعتراف ایتمه لی که برحقسز لقدر . هانی یکی حیاتک اساسلرینی تثبیت ایدن متفکرلر مز ؟ زرده انقلابک حامللرینی تحلیل و تشریح ایدن مورخلر مز ؟ اقتصادی انکشافز ایچون مقتصدلر مز و مالیه - جیلر مز عیبا نه دوشونیورلر ؟ یاپیلان انقلابلر قارشیسنده حقو قیلر مزك دوشونجه لری نه در ؟ ایشته بر بیغین سؤالرکه ، جوابلری آنجاق منفی بر ماهیته در ؛ و بوضوح وضعیت قارشیسنده ، بوکونک منورلرینه دوشون وظیفه لرک ایفای ایدیلدیکنی اصلا ادما ایدمه یز . بو سطرلر بر مؤاخذه ، بر تنقید دکل ، بر حسب حال حتی بر اعتراف ماهیتنده اولدینی ایچون ، بو حقیقی بوتون آجیلغیله سویله مک قابلدر .

هر اداره شکلک کندی ماهیته کوره استناد کاهلری واردر : مستبد و مطلقیتیجی اداره لر قرون وسطائی اساسلره ، حکمدارک مقدس

جمعیتلرکی بوکونکی تورک جمعیتی ده خلق کتله سنک منافعی اعظمی موفقیتله تأمین ایچون باشلیجه « علم » و « اختصاص » استناد ایدم جکدر . یکی حیاتک قور و لمقده اولدینی شو صیرالرده ، تورک منورلرینه ، علم و اختصاص آداملرینه دوشون وظیفه لرک نه قدر بو بوک ، نه قدر مسئولیتلی ، لکن عینی زمانده نه قدر شرفلی اولدینی قولایجه آ کلاشیلور . ا کر منور زمره ، کندیسنه ترتب ایدن وظیفه لری موفقیتله یایمغه عزم ایتمزسه و بو اوغورده اعظمی فدا کارلقله ، فراغته چالیشمازسه ، ایسترایسته مز ، خلق کتله سنک حرمت و اعتمادینی غیب ایتمک محکومدر . قرون وسطائی جمعیتلرده « علم و صنعت » سرایلر ایچون بر نوع زینتدن ، حکمدارلرک و امتیازلی سنفلرک غرور و نخوتلرینی او قشامقله مکلف « طفیلی » انسانلرک اویونجا قلدن عبارت کیدی ؛ مثلاً عثمانلی ایمبراطورلغنک « مدرسه طالمیری » سلطانلرک کیف و آرزوسنه کوره هرکون باشقا باشقا فتوالر ویرمکدن اوتانمازلردی .

« حر فکر » ک ، « سربست مناقشه » نک ممنوع اولدینی ، « دینی احکام » ک بوتون « دنیوی ایشلر » اوزرنده تسلط ایتدیکی دورلر ایچون بو بر ضرورتدی . حالبوکه ، ملی جمهوریت اداره سنده عالملر و متخصصلر ایچون اک کنیش و فیضی بر فعالیت ساحه سی آچیلمشدر ؛ اونلر ، کندی اختصاصلرینه تعلق ایدن بوتون ملی مسئله لر اوزرنده دوشونمک و چالیشمقله ، افکار عمومی بی تنویر ایتمکله مکلفدرلر . هر تورلو غرض و عوضدن

حقوقه ، و منفعتی حکمدار ایله مشترک اولان روحانی سنفلک و سرای آداملرینک اقتصادی منفعتلرینه دایانیر . عثمانلی ایمبراطورلنی بوکا بر مثالدی : « سلطان » و بندگان ایله « مدرسه » و « تکیه » ، خلقی استنار ایچون الاله چالیشیورلر ، « حر فکر » و « سربست مناقشه » یه میدان بر اقایه رق خلق کتله سنک « جهالت » ینه دایا - نیورلردی . « ملی مفکوره » یه ، « ملی حرث » و ، خلاصه بوتون عصری مفهوملره دشمن اولان یوسرای اداره سنک شامتنی عصرلرجه چکدک ! بو اداره سیسته منه تماماً معکوس بر ماهیته اولان « ملی جمهوریت » اداره سنه کلنجه ، بو سیسته م تامیله « علم » استناد ایدر : تورک ملتک عمومی اراده سنی تمثیل ایتدیکی جهته ، امتیازلی سنفلرک دکل بوتون خلق کتله سنک مشترک منافعه چالیشیر . « ملی شعور » ک و « ملی حرث » ک انکشافی ، قرون وسطائی مفهوملر و مؤسسسلر یزینه تامیله « عصری » مفهوملر و مؤسسسلر اقامه سی ، « حر فکر » و « سربست مناقشه » یه اعظمی میدان بر اقیلمه سی ، بو سیسته مک اک بارز سجه لریدر . ایمبراطورلق اداره سنک استناد ایتدیکی « منورلر » ، یامدرسه دن یتیشن عرب - عجم حرثیله مشبوع صوفتالر ، یا خود ، تورک حرثنه بیکانه زوپه لر دن عبارتدی ؛ حالبوکه ملی جمهوریت اداره سنک « منورلری » ، خلق ایچندن چیقان ، « ملی حرث » ایله « ملی مفکوره » ایله مجهز و حقیقی معناسیله « عصری » و « آوروبائی » انسانلر اولمالیدر . بوتون عصری

طاري اولارق، علمك حيثيت واستقلانه
ياقيشان بر جديته فكرلرني آييق آييق
سوله مك، انقلاب اساسلرني اك كنيش خلق
كتلهلري آراسنه ياييق، مرتجع نظر بهارله شدتله
چاريشمق، «ملي حرث»، ايله مجهر و «ملي
مفكوره»، يه مالك هر عالم و منور ايچون اك
مقدس بر وظيفه در .

بعض غزته و مجموعه لده آراسيرا تصادف
ايديلن غريب وحتي مضر بردوشونجه وار: كويا
«انقلاب»، «علم»، ايله ضد بر مفهوم ايتمش ؛
بناء عليه بزه «علم»، لزلومي يوقش ! «علم» ده،
«انقلاب» ده بوندن داها آغير و داها جاهلانه
بر بهتانه بولونولاماز . اكر «علم» دن مقصد
قرون وسطا مدرسه سنده كي «علم» ايسه، او وقت
بو مطالعه دوغرو اولاييلير . حالبوكه حقيقي
«علم»، «انقلاب» ك باشليجه استناد كاھيدر .
مستبد عثمانلي ايمپراطورلنك «جهالت» استناد
ايمه سنه مقابل، ملي جمهوريت اداره سي منحصر آ
«علم» استناد ايتكده در . انقلابك بوتون
بو يووك اساسلري، بو كوئكي علمك وارديني
نتيجلردن باشقا بر شي ميدر ؟ .. يتركه بوتون
منور زمره، عاللمر، متخصصلر، صنعتكار-
لر، مربييلر، انقلابه قارشى وظيفه لرني اھمال
ايمه سينلر ؛ و «حقيقي علم» ك فيضلي حاكيتتي
حياتك هر ساحه سنده قوتله قورايلسونلر ؛
ييقديغنز اسكي حياتك متفسخ «قيمت» لري
يرينه «يكي قيمت» لر قويمق ويكي بر ملي حيات
قورمق ايچون، «علم» دن باشقا هيچ بر
استناد كاھمز يوقدر ...

كوبريل زاده محمد نواز

بو يووك ادبي مسالته دائر :

ادبيات مراقيلسي بر كنجه مكتوب

« مشاطه هم روا كورمدي كه غدرة حسن نظم
« بيرايه معارفدن خالي منة دهره جلوه
« قيله و سراك استمداد علو رنم و شلو مدي كه
« رشقه سلك شرم جواهر علمدن ناري، كردن
« بند عالم اوله . زيرا كه علسز شعر اساس بوق
« ديواوكي اولور و اساسز ديوار غاشده بي
« اعتبار اولور . بايشمري حليه علمدن مرام اولغى
« موجب امانت بيلوب علسز شعر دن قالب
« بي روح كي تنفر قيلول بر مدت نقد حيات مرف
« اكتساب قتون علم عقلي و نقل و حاصل عرم
« بئل اقتباس فوايد حكى و هندسه قيلمين مرود
« ايله لائق اصناف هنردن شامد نظم ييراييلر
« مراب قيلم ... »

- فضولى -

عزيزم ،

مكتوبكزي ممنونيتله او قودم . ديورسركر كه :
« حياتك يدنجي صايستنه مندرج مقاله كرده [ادبي
بر ذكابي تولد بون محقق عرفان قيطلني در] اداسنده
بولونوبورسركر .. داها كچن هافنا انتشار ايدن بر
مجموعه نك باش مقاله سي ايه « ادبياتي علمك آندن
قور تاراجق بر انقلاب بايامه مجبورز » ديه بيتور .
حالبوكه سز گوته كي، خيام كي غرب و شرقك اك
بو يووك شاعرلرني عيني زمانده دورلرنيك عرفان
اعتباريله بو كك برر شخصيتلري اولارق كوستره ريبور
و موقيتلرنيك سرلرني ده بالخاصه بو نقطه ده بولوبورسركر .
او مقاله كرده ادعا كزي اثبات ايدمك زنگين
دليللرگز وار . فقط سزك مطالعه لركزه تاماً ضد
بر ملاحظه سرد ايدن مجموعه ده، قيمتلي بر كنج شاعرك
ماليدر . دوغريسى شاشيردم، قالم . مسأليني بر آرز
داها توضيح ايدرسه كز متشكر قالاچم . »

جوابنامه مك باشه نوركلرك و بوتون شرقك
بو يووك شاعرلردن بري اولان فضوليك بو معروضه كي
مطالعه سني كچيردم . او بليغ سوزلر اك لياقتلي بر
صاحب كلامدن صدور ايتديكي ايچون بك مسكت در
صانيرم . اوت امثالز ليريك برداه اولان فضولى نك
ديديكي كي « علسز شعر، اساسي بوق ديوار كيدير . »
مع مابقه آرزو كزي يرينه كتيره جكم، جهان ادبياتلرني
و جهان استادلرنيك حياتلرني گوزدن كچيرمك عيني
مسأليني توضيحه چاليشاچم . شوني ده علاوه ايدم كه
شعر و صنعتي جهانله توأم كوره بيلمك و بوني اعلان،
حتي پروباغاندا ايتك، هر كسك جارت ايدمه چكي
بر جرأت در . نه يازيق كه بو جرأتني بك سويكيم بر
كنجك قلمندن چيتمش كوروبورم . او كنج كه سوك
نسلك اك صمبي بر شاعريدر، واكر بو كون دونكي
بدييي لياقتي كوستره ريبور، بزه كوزله شعرلر
ويره ميورسه سبني به نم كوستره رديكم جهنلرده
آرامايلدر .

ديناك بو يووك داهيلرندن بري يونان شاعري
« هومر » در . بو آدامك حفته تورلو تورلو
افسانه لر واردر . بر روايه كوره جاهلك بري ايمش .
ايكي كوزي بردن كورمش ... « ايلباد » و « اوديه »
حفته اون دو قوزنجي عصر آناسنده تبعلر ده بولونان
مد قلدن بر قسي بو اثرلرك بر آدامه عايد اولديغندن
شبهه ايتديلر . ديديلر كه : [« ايلباد » و « اوديه »
بر چوق خلق شاعرلرنيك وجوده كتير دكلري بار چالرك
بر آرايه طويلاناسندن حاصل اولشدر . « هومر »
نامنده بر آدام دنيايه كلش ده كيلدر .] بر قسم قلدرده
« ايلباد » ايله « اوديه » آراسنده كي اسلوب و ذهنت
فرقتي ايلري سوره رك ايكي آيري « هومر » قبول
ايتكه تايل كوستره رديلر . مشهور فيلولو غ « ميشال
بره آل » بوندن يكرمي سنه قادر اول نشر ايتديكي
دفته چوق شايان بر اثرنده ديدي كه : [بو ايكي اثر
نه بر چوق آداملرك، نه ده ايكي آيري آدامك محصوليدر .
هاله صرف « فواق-لور » محصولي هيچ ده كيلدر .
مكمل، كاله صاحب بر شاعرك ائريدن . اوبله بر شاعر كه
كندندن اول كلوب كچمش نيجه نيجه شاعرلرك ذوقلرني
و اسلوبلرني واقف و وارندر . « ايلباد » كي « اوديه » كي
امثالز برر صنعت محصولي آنچاق بوبله بر آدامك
قلمندن چيقايلير .] « ميشال بره آل » ادعالي فيلولو زوي
عمده لريله اثبات و ابضاح ايديبور . بونلري بوراده اوزون
اوزادي به يازمغه لزوم كوربورم . مقصدم شو : اك
اسكي بر شاعر اولان هومر بيله جاهل ده كيلدي .
اوقومايان ، نه يازايلير ، نه كوره بيلير .

حقيقتك اك قوتلي بر شكلده تبليغ و افاده سي
ايچون بو يووك ادبي مرحله لرك منشأ لرني خاطر لامق
كايدر :

ايسته قلاسيق دور ؛ بو دوري ياراتان
(رونه سانس) در . رونه سانس ايه يكي و عالمبول
بر فكر و فلسفه ديكدن . ايسته رومانتيك دور ؛
بو بر طرفدن ژان ژاق روسونك ملاحظه لرندن ، ديكر
طرفدن - اربانجه معروف وحتي متعارفه قيلندن بر
حقيقت اولديني اوزره - صرف تنقيد و نظرياتدن ،
يعني بر فكردن دوغمشدر . [*] ايسته ره آليست دور ؛
بودور، مثبت علملرك اون دو قوزنجي عصرده اصل
اولديني كالدين ادبياتك دوغرو دن دوغرويه متأثر
اولماسي و اوتائيري بوتون شموليله كندينه مال ايمه سي
ده كيليدر ؟ . نهايت ايسته سه نبولست شعر طرزي ؛
كچن هفته بو طرزك ابضاحنه حصر ايتديكم مقاله مرده
شو اك خولياوي ، اك فكره دوشمان بر سيسته مك
بيله يه فكردن و نظريه دن دوغديغني معتبر منبعلري
اشهاد ايدمك واضحا كوستره رمشك .. بوتون بونلرك
باشقا تورلو اولماسه اساساً امكن يوقدر . بوفونك
شو سوزي مؤيد بر حقيقتدر : « ادبي محصوللر سزك
تخمي و قوف و معلوما نيزدر . » داها كچن كون وفات
ايدن مشهور بر فرانسز اديب و شاعري واردر :
ژان ريشين . ويقتور هوغودن سوكر او مملكتك
اك ولود و اك بو يووك شاعرلردن بري صاييلير .
« حيات » ده چيقاچق مقاله لر مژدن بريني بو مستثنا
[*] « دو ماتيسم » ك ماهيته دائر ياقينه بر مقاله من
انتشار ايدمكدر .

آدامك شخصيته وسعته حصر اتمك تصورندهم .
 شيديك شو قادار سويله كم : تام تمش يدي باشنده
 دنيايه كوزلرني يومان بويوك شاعر اصلا اختيارلاما .
 مشدر . اسلوبى چوق رومانتيك اولدني حاليه حياتى
 تلق ايديشنده بر «مانه رياليت» در . شعرلك كافهسى
 الهامنى عصرك مثبت علملرندن آلير . عمرينك هيچ
 بر آتنده و اثرلرينك هيچ بر سطرنده باياغليك
 دوشمه مش ، قدرتى غائب اتمه مشدر . خاييده تفاسفر
 بايماز ، سرت ، خشين و مستهزى در . « حساسيت »
 و «مخيله» نك « فكر » دن ناصل الهام وقوت آلديفه
 ژان ريشه ن مكمل بر مائلدر . فرانسز عالم و بديع ايجلرينك
 اكم معروفلرندن « غابرييل سه آى » « صنعتده دها »
 ايضاحه حصر ابتدايكي مشهور اثرنده ، شورايه
 قادار سرد و اتيايه چاليشدين حقيقتى افاده ايجون
 « علمك ترقيسى ، معنوى و روحانى حياتك فيض
 و تكاملنى تأمين اتمشدر » ديور . اوت ، هيچ شبهه
 يوق كه هنورلك يوقدن وار ايديله من . فقط غدا سز
 براهليت ايجون ضعف و دها صوكرا موت محقق در .
 آوروپانك الك بويوك محررلى ، صنعتكارلى هرشيدن
 اول « اوقويان آداملر » در . دائمى مطالعه نك حصوله
 كتيره جكي حرت و عرفانك بورايه قادار صايديفمز
 فائده لرندن باشقا يازمغه حاضر لانيركن بيله اوقومق
 آبرجه تاثيرلر يابار . بو ، عاداتا بر ادماندر . محررلك ،
 شاعرلك الهام قدرت و قابليتني جانلانديرر . بر فرانسز
 مؤلفنك آكلاتدني اوزره روسو تكرر تكرر
 « مونته ني » اوقوردى . بوسوئه « كتاب مقدس »
 بر مبتلا سيدى . « شاتوريان » متاديا « برناردن
 دوسه نيه » تكرر تكرر اوقوديفنى اعتراف
 ايديور . ينه او مؤلفنك ديديكى كى « مخيله نك
 تارلاسى ايشله مش بر بر در . محصول و بره بيلير
 اما اوزرنده چيفت سورمك شرطيله ... » اوزون لافه
 نه حاجت ، بويوك فلاسيف شاعر لرونان ولانين استادلرني
 اوقومامش اوله لردى معظم اون بدنجى عصر ادبياتى
 ميدانه كه بيليرميدى ؟

اعتباريله جيليز و هله افاده اعتباريله تنوعدن محروم
 عشق تحسلسلرندن عبارتدر .
 اوت ، بونجه زماندر هب و فاسز سوكيللره
 خطابدن عبارت سوزلكه تكرر ارلانه تكرر ارلانه بك
 باياغلاشدق لرينه شبهه يوقدر . عشق ايجون موضوع
 ساده بوكى لافلر اولماقلا برابر عيني تحسلسلك بيله
 باشقا شكللرده افادهسى هر زمان ممكندر . فقط بونك
 ايجون اورنكلر اقتضا ايدر . صانيرم كه بر قسم كنج

غريبيلر

هر دويدوغم كولو شك يوق سونجندن خبرى ،
 ايلك انسانك جتندن چيقدني كوندن برى
 قاپلامش يريوزني باشدن باشه غريبيلر ...

كوندوز كولن يوزلرى بريانه براقيكز ،
 كجه لين بر مومك ايشيغنده بايكيكز :
 قار انلقده كندني كوستير مضطربلر .

§

نه زمان كچه بندن برسوينج ، روزكار كى ،
 دالفه لرله دو كوشن يريجي قوشلر كى
 بر برينه حايقير يريكز جه سس ايجمده :

كوكسى هنوز بليرمش تازه لر دن طوتك ده
 دومانلى كوزلرني بر خيال بولوطنده
 اريتن كنج طولره قادار هر كس ايجمده !

§

آق صاچلى اختيارلر ، قومر ال ده ليقانليلر ،
 چام آلتنده باش باشه دولاشان نشانليلر
 بر بندن آريلان اشلكى غريبيلر ...

اريتير بنلكمى ايلرلك اضطرابى ،
 برسحر باز قايناتير كوكلده بيك عذابى ،
 دير : « نوله نه سوزم يوق . ياشايان مضطربدر . »

فاروق نافذ

شاعر لرمنز يالكز كنديلرينك و بلكه بر آزده
 آرقاداشلرينك منظومه لرني اوقومقلا اكتفا ايديورلر .
 بيليرسكز كه عراقاً روم بر فرانسز شاعرى واردر :
 ژان موره آس . ايسته « Nocturne » اسملى بر شعرى كه
 سكر اون سنه لك شعر منك يكانه موضوعنى ، يعنى
 سوكيلينك و فاسزلفنى آكلاتيور ؛ فقط شكل نه قادار
 يكي و اينجه در :

— طاق اطاق اطاق اطاق ! تابوتجى خيزلى خيزلى ميخيلور :
 طاق ! طاق !
 عزيز تابوتجى ، عزيز تابوتجى ايستر چامدن ايستر جوزدن
 اولسون چوق بويوك ، چوق آغبر بر تابوت كس .. ايجه عشقى
 يابيراجتم .
 — طاق اطاق اطاق اطاق ! تابوتجى خيزلى خيزلى ميخيلور :
 طاق ! طاق !
 پياش اطلاس دوشه عش اولسون . ديشلر كى ، ديشلر كى !
 ماوى شيريدلرده قوى : كوزلر كى ، كوزلر كى
 — طاق اطاق اطاق اطاق اطاق ! تابوتجى خيزلى خيزلى ميخيلور :
 طاق اطاق اطاق اطاق اطاق !
 طاق طاق ! آشاغيدنه آشاغيدنه ، ايرماغه ياقين ، قره آغاج لدا نلر نك
 آلتنده ، « قوقر » قوشنك اولديكى آنده ، بر باشقلمى اونى
 بونندن اوبدى .
 — طاق اطاق اطاق اطاق ! تابوتجى خيزلى خيزلى ميخيلور :
 طاق طاق !
 عزيز تابوتجى ، ايستر چامدن ، ايستر جوزدن اولسون ،
 چوق بويوك ، چوق آغبر بر تابوت كس .. ايجه عشقى
 يابيراجتم .

**

بوكونك كنجلرينه شيمدى تاميله اونوتولان
 بر شاعر دن بحث اتمك ايسترم : محمد جلال .

معلم ناجينك « ترجمان حقيقت » نده ينشهن بو
 آدام بك ليريك بر شاعردى . كندى بدبخت حياتى
 تحكيه ايدن « كوچوك كلين » عنوانلى بر رومانى
 واردر كه بن توركجه ده بوقادار نافذ و سارى بر اثر
 اوقوماديفنى اعتراف ايدهرم . محمد جلالك منظومه لرى
 بك حزين ، بك صميمى در . عشرتله سرسربلكك
 اوچوروملرى آراسنده يوو ارلانبو محو اولدني
 سويله نن بو « مادرزاد » شاعرى نجه دها ياشاركن
 جهلى تولدور مشدر . هيچ و هيچ شبهه يوق كه اكر
 « زاده شاعر » صاحبي اوقويان بر آدام اوله يدي
 بوكون تورك ادبياتى اونكله افتخار ايدردي .

آوروپالى محررلر دن بعضيسى صرف فانتازى
 قيلندن علمك عليهنده بولونورلر . اونوتامالى كه بو
 آداملرلك وطنلرى زنكبن برر حرت خزينه لريدر .
 هر شاعر كنديسندن اول كلش نجه نجه داهيلرلك
 اثرلرينه ايسته سه ده ايسته سه ده وارث اولش
 و محقق هپنى اوقومشدر . بزه كلنجه :

اوقومق ، اوقومق ، اوقومق .. ايسته كنجلره
 يايلاجق يكانه پروباغاندا ! ..
 ينه كوروشورز افندم

على جانب

